Проект!

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА РЕДА И ОРГАНИЗАЦИЯТА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ НА ГРАНИЧНИТЕ КОНТРОЛНО-ПРОПУСКАТЕЛНИ ПУНКТОВЕ

Дял първи.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тази инструкция определя организацията и реда за извършване на граничните проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове (ГКПП) от органите на Главна дирекция „Гранична полиция“ (ГДГП) при Министерството на вътрешните работи (МВР).

Чл. 2. (1) Граничната проверка представлява система от последователни действия и организационни мерки по отношение на всяко преминаващо през ГКПП на Република България лице с цел установяване на неговата самоличност, наличието на необходимите условия за преминаване през държавната граница и липсата на мерки, ограничаващи движението му през територията на държавите членки.

(2) Граничните проверки включват и проверки на превозните средства и вещите във владение на лицата, които преминават през границата.

Чл. 3. (1) Граничните проверки се извършват на граничните контролно-пропускателни пунктове на обособени за целта работни места.

(2) Обособените работни места, на които се извършват гранични проверки на всички преминаващи през ГКПП лица, представляват проверка на първа линия.

(3) Граничната проверка на втора линия се извършва на обозначени специализирани работни места, на които се извършват последващи проверки на граждани на трети страни, както и допълнителните контролни процедури на лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза.

(4) Граничните проверки на първа линия могат да се извършват и извън обособените работни места, включително на борда на плавателни съдове, въздухоплавателни средства, пътнически влакове и автобуси.

(5) Граничните проверки на първа линия могат да се извършват чрез електронни гишета за автоматизирана гранична проверка и чрез мобилни устройства.

Чл. 4. Граничните проверки могат да се извършват съвместно с компетентните органи на друга държава на територията на друга държава или на територията на Република България, когато това е предвидено в международен договор.

Чл. 5. Граничната проверка е основният вид граничен контрол на ГКПП, който може да се извършва едновременно с някой от другите видове граничен контрол.

Чл. 6. Граничната проверка се извършва при зачитане на човешкото достойнство, без дискриминация на лицата на основание пол, раса или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждания, възраст или сексуална ориентация.

Дял втори.
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ

Глава първа.
РЪКОВОДСТВО

Чл. 7. Директорът на ГДГП и неговият заместник, с възложени функции по управление на Дирекция „Граничен контрол“ в ГДГП, осъществяват общата организация, ръководство и контрол на граничните проверки.

Чл. 8. (1) ГДГП осъществява методическо ръководство, контрол и помощ на териториалните звена по изпълнението на задачите, свързани с организацията, управлението и осигуряването на граничните проверки.

(2) Функциите по ал. 1 се изпълняват чрез:

1. планиране и провеждане на мероприятия за подобряване на организацията и повишаване ефективността на граничните проверки;

2. организиране и осъществяване на системна методическа помощ и контрол в регионалните дирекции „Гранична полиция“ (РДГП), граничните полицейски управления (ГПУ) и ГКПП по планирането, организирането и извършването на граничните проверки;

3. изучаване и обобщаване на положителния опит и разработване на становища и методически указания за неговото внедряване;

4. планиране, организиране и провеждане на мероприятия за подобряване на взаимодействието между звената на ГДГП, с другите структури на МВР, държавните органи с контролни правомощия в зоните на ГКПП и министерствата и ведомствата, имащи отношение към граничния контрол.

Чл. 9. Директорите на РДГП и техните заместници, с възложени функции на управление по направление граничен контрол, отговарят за цялостната организация, ръководството и контрола при извършване на граничните проверки на ГКПП в районите на действие, като:

1. следят постоянно и изучават оперативната обстановка и при промяна планират, организират и провеждат своевременни, ефективни и целенасочени мероприятия за реакция;

2. организират и осъществяват методическата помощ и контрол в подчинените структурни звена по организацията и извършването на граничните проверки, както и ефективното използване на силите и средствата;

3. организират и поддържат взаимодействието с териториалните органи на изпълнителната власт и съответните териториални администрации на областно ниво с цел осигуряване на съдействие при изпълнение на служебните задачи в зоните на ГКПП;

4. осигуряват и поддържат взаимодействието на структурните звена на РДГП с другите структури на МВР и с териториалните органи на изпълнителната власт с контролни функции в зоните на ГКПП, както и с граничните органи на съседните държави;

5. организират логистичното осигуряване на граничните проверки на ГКПП.

Чл. 10. (1) РДГП осъществяват методическо ръководство и контрол по изпълнението на задачите, свързани с организацията, управлението и извършването на граничните проверки.

(2) Функциите по ал. 1 се осъществяват чрез:

1. планиране и провеждане на мероприятия за усъвършенстване на организацията и управлението и подобряване на ефективността на граничните проверки;

2. организиране и осъществяване на системна методическа помощ и контрол в РДГП, ГПУ и ГКПП по планирането, организирането и извършването на граничните проверки;

3. изучаване и обобщаване на положителния опит и разработване на становища и методически указания за неговото внедряване;

4. планиране, организиране и провеждане на мероприятия за подобряване на взаимодействието между звената на ГДГП, с другите структури на МВР, държавните органи с контролни правомощия в зоните на ГКПП и министерствата и ведомствата, имащи отношение към граничния контрол.

Чл. 11. (1) Началниците на ГПУ и техните заместници непосредствено отговарят за организацията, ръководството и контрола на граничните проверки.

(2) Началниците на ГПУ и техните заместници:

1. следят и изучават оперативната обстановка в района на действие и при промяна планират, организират и провеждат своевременни, ефективни и целенасочени мероприятия за реакция;

2. организират и осъществяват взаимодействие и управление на силите и средствата в ГПУ и на ГКПП;

3. отчитат, обобщават и анализират резултатите от използването на силите и средствата;

4. осъществяват системен контрол на ГКПП за организацията и изпълнението на граничните проверки и ефективността от използването на силите и средствата;

5. организират и поддържат взаимодействие с териториалните органи на изпълнителната власт и съответните териториални администрации на общинско ниво за осигуряване на съдействие при изпълнение на служебните задачи в зоните на ГКПП;

6. осигуряват и поддържат взаимодействие с други структурни звена на РДГП, с другите структури на МВР и с държавните органи с контролни функции в зоните на ГКПП, както и с граничните органи на съседните държави;

7. организират логистичното осигуряване на граничните проверки на ГКПП.

Чл. 12. (1) Началниците на ГКПП и техните заместници непосредствено планират, организират, участват, ръководят и контролират изпълнението на задачите по извършването на граничните проверки на ГКПП.

(2) Началниците на ГКПП и техните заместници:

1. отговарят за прилагането на законовите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове, както и на актовете от Правото на Европейския съюз, регламентиращи граничните проверки, и в съответствие с тях организират комплексното използване на силите и средствата;

2. следят и изучават оперативната обстановка в зоната на ГКПП и при промяна планират, организират и провеждат своевременни, ефективни и целенасочени мероприятия за реакция;

3. организират и осъществяват взаимодействие и управление на силите и средствата;

4. отчитат, обобщават и анализират резултатите от дейността на ГКПП;

5. организират и провеждат мероприятия за повишаване на професионалната подготовка на служителите;

6. организират и осъществяват взаимодействие с другите структури на МВР и с държавните органи с контролни правомощия на ГКПП.

Глава втора.
СИЛИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ

Чл. 13. (1) Граничните проверки се извършват от полицейските органи на ГКПП при ГПУ в РДГП.

(2) Право за самостоятелно извършване на гранични проверки и съответния достъп за работа с Автоматизираната информационна система „Граничен контрол“ (АИС ГК) се дава със заповед на директора на съответната РДГП на полицейските органи, преминали обучение и положили успешно изпит.

(3) Право за самостоятелно извършване на гранични проверки и съответния достъп за работа с АИС ГК може да се даде на полицейски органи от други направления на дейност в ГПУ, преминали обучение и положили успешно изпит, за които е издадена заповед за възлагане на функции от директора на ГДГП.

(4) Полицейските органи с право на самостоятелно извършване на гранични проверки, които не са извършвали гранични проверки за период от шест и повече месеца, преминават обучение за актуализиране на професионалната подготовка. Обучението се провежда от служител с висок професионален опит по план, утвърден от началника на ГКПП.

Чл. 14. (1) Полицейските органи изпълняват функциите си на ГКПП в рамките на щатно обособени групи или във формирани по предложение на началника на ГКПП смени.

(2) Началникът на ГКПП предлага за утвърждаване от началника на ГПУ графиците на дежурните смени ежемесечно при спазване на нормите за седмична и междудневна почивка.

(3) Графиците на дежурните групи/смени следва да осигуряват ефективност на граничните проверки в зависимост от пътникопотока, както и от непрекъснатия режим на работата на ГКПП.

Чл. 15 (1) Дежурната група/смяна се ръководи от началник на група/смяна или от командир на отделение или от полицейски орган, определен от началника на ГКПП. При необходимост в рамките на дежурството ръководещият дежурната група/смяна може да определи полицейски органи, които да организират дейностите по извършване на входящи/изходящи гранични проверки, както и на отдалечените преходи на съответния ГКПП.

(2) В състава на групата/смяната се включват полицейски органи, с които да се осигури извършване на:

1. гранични проверки на първа линия;

2. гранични проверки на втора линия;

3. експертно-криминалистически дейности.

(3) В състава на групата/смяната може да бъдат включени и полицейски органи за извършване на:

1. физически проверки на лица, предметите в тяхно владение и превозните средства;

2. охрана в зоната на ГКПП;

3. вторични проверки при генерирани алармени събития от централните алармени системи (ЦАС);

4. контрол чрез системите за видеонаблюдение;

5. проверки със специализирани служебни кучета.

(4) Когато в щатното разписание на ГКПП са предвидени, в състава на дежурната група/смяна се включват техници по електронна техника и системни оператори.

(5) В състава на дежурната група/смяна могат да бъдат включени и служители от други направления на дейност, включително и лица, работещи по трудово правоотношение в МВР, за изпълнение на функции по ал. 3.

Чл. 16. По време на дежурството на ГКПП всички служители от групата/смяната и придадените служители са подчинени на началника на групата/смяната, на командира на отделение или на ръководещия смяната служител, както и на по-висшестоящите началници при спазване на йерархичния ред.

Чл. 17. (1) Преди началото на дежурството ръководещият дежурната група/смяна провежда инструктаж и извършва първоначално разпределение на служителите по работните места, което отразява в оперативния дневник на ГКПП. Служителят, провеждащ инструктажа:

1. извършва проверка на състава на групата/смяната, както и проверка за носене на разпореденото униформено облекло, служебна карта, пропуск за ГКПП, оръжие и помощни средства; при необходимост дава указания за отстраняване на констатираните пропуски;

2. запознава дежурната група/смяна с актуалната оперативна обстановка - интензивност на пътникопотока, установени опити за нарушение на граничния режим, изменения в рисковите профили и др.;

3. информира служителите от дежурната група/смяна за настъпили изменения в правото на Европейския съюз и националното законодателство, вътрешноведомствената нормативна уредба и новопостъпили указателни и разпоредителни документи, свързани с дейността на ГКПП.

(2) Всички последващи промени в разпределението на състава на групата/смяната по работни места и времето, в което са извършени, се отразяват в оперативния дневник.

(3) На ГКПП, на които е инсталиран модул „Ротация“, промените на работните места се отразяват в оперативния дневник с прилагане на разпечатка от системата.

(4) На ГКПП, на които няма инсталиран модул „Ротация“, ротацията се извършва по ред, определен със заповед на директора на РДГП.

(5) Видовете дневници, които се водят на ГКПП, се определят със заповед на директора на ГДГП.

Глава трета.
СРЕДСТВА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ

Чл. 18. (1) Работните места за извършване на гранични проверки на първа линия разполагат най-малко със:

1. работна станция на АИС ГК с инсталирани периферни устройства - мултифункционален скенер за документи, скенер за пръстови отпечатъци, камера;

2. източник/източници на бяла (нормална, насочена, проникваща, косопадаща) и ултравиолетова светлина за проверка на документи;

3. лупа с увеличение минимум 10х;

4. гранични печати за влизане и излизане от страната тип „Шенген“;

5. достъп до Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) и Шенгенския наръчник със съответните приложения.

(2) При извършване на гранични проверки на първа линия на места, различни от стационарните, полицейските органи трябва да разполагат най-малко със:

1. мобилно устройство за проверка в АИС ГК;

2. лупа с увеличение минимум 10х;

3. източник/източници на бяла (нормална, насочена, проникваща, косопадаща) и ултравиолетова светлина за проверка на документи;

4. гранични печати за влизане и излизане от страната тип „Шенген“;

5. достъп до Кодекса на шенгенските граници и Шенгенския наръчник.

(3) Работните места за извършване на гранични проверки на втора линия разполагат най-малко със:

1. оборудване, посочено в ал. 1;

2. връзка със система за проверка на документи с цел установяване автентичността на пътните документи;

3. видео спектрален анализатор (с инфрачервена и ултравиолетова светлина, филтри, бяла светлина, пропусната светлина и т.н.);

4. стереоскопичен микроскоп с увеличение поне до 40х;

5. четящо устройство за невидимо (anti-Stokes) мастило;

6. оборудване и материали за идентифициране (в т.ч. образци на печати за сравнение);

7. справочник с истински и фалшиви паспорти и лични документи;

8. достъп до интернет;

9. достъп до iFADO и FADO;

10. оборудване за достъп и/или подаване на заявки за справка в ЕВРОДАК, в националната автоматизирана дактилоскопна идентификационна система (AFIS), визовата информационна система и съответните национални бази данни.

(4) Редът за отчет и контрол на граничните печати се определя със заповед на директора на ГДГП.

Чл. 19. (1) При проверките на лицата, превозните средства и предметите във владение на лицата, които преминават границата, могат да се използват най-малко следните технически средства:

1. детектори за въглероден диоксид (газоанализатори);

2. детектори/системи за засичане на сърдечен ритъм;

3. детектори за взривни вещества и/или наркотици;

4. ендоскопи с инфрачервени и нормални камери;

5. мобилни/стационарни рентгенови апарати;

6. стационарни детекторни системи на радиоактивно излъчване, мобилни детекторни системи на радиоактивно излъчване, преносими детекторни системи на радиоактивно излъчване и ръчно преносими уреди за детекция, локализиране и разпознаване на радиоактивни източници, радиоактивни вещества и/или ядрен материал.

(2) До самостоятелна работа с техническите средства се допускат служители, преминали успешно курс на обучение за работа с тях и определени със заповед на директора на съответната РДГП.

Чл. 20. (1) Ежемесечно началниците на ГКПП чрез началниците на ГПУ изпращат в РДГП справка за използването и състоянието на техническите средства по чл. 19 и броя на установените с тях нарушения.

(2) Справките по ал. 1 се обобщават и анализират в РДГП и се изпращат в ГДГП.

Чл. 21. (1) Въвеждането в експлоатация на техническите средства по чл. 19 се извършва със заповед на директора на ГДГП.

(2) Директорите на РДГП със свои заповеди определят организацията и реда за ползване, съхранение и контрол на техническите средства по чл. 19.

Глава четвърта.
КОНТРОЛ ПО ОРГАНИЗАЦИЯТА И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ

Чл. 22. (1) Контролът по организацията и изпълнението на дейностите по граничните проверки е комплекс от мероприятия, насочени към установяване на състоянието и подобряване на организацията на служебната дейност, предлагане и реализиране на мерки за отстраняване на пропуски и нарушения, когато такива са констатирани, с оглед законосъобразното и правилно изпълнение на задачите от служителите на ГКПП.

(2) Чрез контрола се установяват следните характеристики:

1. ефективността на граничните проверки на ГКПП;

2. законосъобразността на действията и спазване на дисциплината;

3. практическата организация на взаимодействието между служителите на ГКПП и другите органи на граничен контрол;

4. правилното водене на служебните документи;

5. съответствието на логистичното осигуряване с поставените задачи;

6. състоянието на други служебни дейности - по решение на ръководителя, разпоредил осъществяването на контрола.

(3) Контролът се осъществява чрез:

1. планирани проверки на цялостната организация за гранични проверки;

2. внезапни проверки по непосредственото изпълнение на задачите от служителите на ГКПП.

Чл. 23. Проверка на създадената цялостна организация за извършване на граничните проверки на ГКПП се извършва от методическите и контролните звена в ГДГП и РДГП въз основа на писмена заповед.

Чл. 24. (1) Контрол върху дейността на ГКПП се осъществява, както следва:

1. от главния секретар и заместник главния секретар на МВР, от ръководни служители от ГДГП и РДГП;

2. от началниците на ГПУ и техните заместници;

3. от началниците на ГКПП и техните заместници;

4. от началниците на смени/групи и командирите на отделения.

(2) Непосредственият контрол върху работата на ГКПП се осъществява въз основа на месечен график, предложен от началника на ГПУ и утвърден от директора на РДГП.

(3) Дейността на ГКПП може да бъде проверявана и от други служители, оправомощени писмено от ръководителите на ГДГП, РДГП и ГПУ.

(4) Проверките на непосредственото изпълнение на задачите на ГКПП се планират и извършват през различни дни от седмицата и различно часово време от денонощието.

Чл. 25. (1) Забранява се извършването на проверки по чл. 24 чрез опити да се отнеме оръжие, технически, помощни, защитни средства и други, както и да се провокира извършването на нарушения или други нерегламентирани начини на проверка.

(2) При проверките по ал. 1 проверяващите се представят и легитимират със служебни карти.

Чл. 26. (1) При установяване на слабости в организацията на работа и нарушения при извършването на граничните проверки на ГКПП, проверяващият е длъжен на място да вземе мерки за тяхното отстраняване.

(2) В случай че за отстраняване на установените слабости са необходими допълнителни мерки, които не могат да бъдат предприети на място, същите се предлагат писмено от проверяващия на висшестоящия ръководител със съответен срок на изпълнение.

Дял трети.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИ ПРОВЕРКИ

Глава първа.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИ ПРОВЕРКИ НА ЛИЦА, КОИТО СЕ ПОЛЗВАТ С ПРАВО НА СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ СЪГЛАСНО ПРАВОТО НА СЪЮЗА

Чл. 27. Полицейските органи на първа линия извършват гранична проверка, като изискват документа за пътуване от преминаващото границата лице, при което извършват:

1. проверка на самоличността на лицето чрез идентификация;

2. проверка на валидността на документа;

3. проверка за наличие на признаци за фалшифициране или подправяне на документа;

4. в случай на възникнало съмнение относно автентичността на документа за пътуване и/или самоличността на лицето при наличие на техническа възможност се проверява най-малко един от биометричните идентификатори, интегрирани в пътните документи - снимка и пръстови отпечатъци;

5. проверка на лицето и документа за пътуване в АИС ГК.

Чл. 28. (1) На ГКПП на сухопътните граници с държави членки граничната проверка при излизане от страната може да не включва проверка в АИС ГК на лицето и документа за пътуване. В тези случаи се извършва несистемна проверка в базите данни въз основа на оценка на риска.

(2) На ГКПП на сухопътните граници с държави членки, при наличие на информация за заплаха за вътрешната сигурност, обществения ред, международните отношения на държавите членки или заплаха за общественото здраве, ръководен служител, началникът на смяна/група или командирът на отделение могат да разпоредят извършване за определен период от време на систематични проверки в базите данни.

Чл. 29. Лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза, превозните средства, с които пътуват, и предметите в тяхно владение могат да бъдат обект на допълнителни контролни процедури в рамките на граничната проверка, когато:

1. са обекти в националните бази данни, Шенгенската информационна система (ШИС) или информационната система на Интерпол;

2. са налице признаци за подправяния, заличавания и други в документите за пътуване и за регистрация и/или собственост на ползваното превозно средство, както и в случаите, когато има съмнение за използване на чужд документ за самоличност;

3. данните от техническите средства за проверка на ГКПП или поведението на специализираните служебни кучета дават основание да се предполага наличие на укрити лица, забранени или изискващи специално разрешение за пренасяне или държане вещи, както и такива, които са предмет на престъпление;

4. са налице данни за участие на преминаващото през границата лице в подготвено, извършващо се или извършено престъпление или административно нарушение.

Глава втора.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЦЯЛОСТНИ ГРАНИЧНИ ПРОВЕРКИ НА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ СТРАНИ

Раздел I.
При влизане в страната

Чл. 30. (1) Полицейските органи на първа линия извършват цялостна гранична проверка, като изискват документа за пътуване от влизащия през границата гражданин на трета страна, при което извършват:

1. проверка на самоличността на лицето чрез идентификация;

2. проверка на валидността на документа за пътуване - срокът му трябва да изтича най-малко три месеца след планираната дата на отпътуване от територията на държавите членки и да е издаден в рамките на предходните десет години;

3. проверка за наличие на признаци за фалшифициране или подправяне на документа;

4. проверка дали лицето отговаря на условията за влизане, посочени в чл. 6 от Кодекса на шенгенските граници, като извършва проверките по чл. 8, т. 3 от Кодекса на шенгенските граници, включително и на срока на престой при предишно пребиваване на територията на държавите членки.

5. проверка в АИС ГК с цел установяване дали гражданинът на трета страна, превозното средство и вещите, които пренася, представляват заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя от държавите членки;

6. снемане на биометрични данни на гражданите на трети страни в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 година за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ)*;

7. полагане на входен граничен печат в документа за пътуване.

(2) Граждани на трети страни, които притежават валидни визи за дългосрочно пребиваване или разрешения за пребиваване, издадени от държава членка, се пропускат за целите на краткосрочно пребиваване за не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период, при което се отчита 180-дневният период, предшестващ всеки ден от престоя.

(3) На граждани на трети страни, които са изчерпали разрешения престой, но притежават валидни визи за дългосрочно пребиваване или разрешения за пребиваване, издадени от държава членка, се разрешава влизане на територията на страната с цел транзитно преминаване, така че да могат да достигнат територията на държавата членка, която е издала визата за дългосрочно пребиваване или разрешението за пребиваване, освен ако имената им не са включени в националния списък на сигнали на държавата членка, чиято външна граница лицата се стремят да преминат и ако сигналът е придружен от указание за отказ за влизане или транзитно преминаване.

Чл. 31. (1) В случаите, когато при гранична проверка се установи неизпълнение на някое от условията за влизане или наличието на забрана за влизане на гражданин на трета страна на територията на държавите членки, полицейските органи съставят „Единен стандартен формуляр за отказ за влизане на границата“, копие от който се съхранява на ГКПП, обработват документите на лицето в съответствие с взетото решение за отказ за влизане и в съответствие с условията, предвидени в член 34 от Регламент (ЕО) № 810/2009 могат да анулират или отменят визите.

(2) Служителят, установил обстоятелствата по ал. 1, уведомява незабавно началника на смяната/групата, командира на отделение или ръководещия смяната служител за случая, който предприема действия по организиране връщането на лицето на територията на държавата, от която идва, до трета страна, издала документа или всяка друга трета страна, където е сигурно приемането му и връчва екземпляр от формуляра на гражданина на трета страна.

(3) За гражданин на трета страна, който не отговаря на условията за влизане, може да се извърши допълнителна справочна дейност в информационните масиви на МВР.

Раздел II.
При излизане от страната

Чл. 32. (1) Полицейските органи на първа линия извършват цялостна гранична проверка, като приемат документа за пътуване от излизащия през границата гражданин на трета страна, при което извършват:

1. проверка на самоличността на лицето чрез идентификация;

2. проверка на валидността на документа - срокът му не трябва да е изтекъл;

3. проверка за наличие на признаци за фалшифициране или подправяне на документа;

4. проверка за спазване срока на пребиваване;

5. проверка в АИС ГК с цел установяване дали гражданинът на трета страна, превозното средство и вещите, които пренася, представляват заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност, общественото здраве или международните отношения на някоя от държавите членки;

6. снемане на биометрични данни на гражданите на трети страни в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 година за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ)*;

7. полагане на изходен граничен печат в документа за пътуване.

(2) При излизане на гражданин на трета страна с документ, различен от този, с който е влязъл на територията на държавите членки, се извършва допълнителна проверка за установяване на обстоятелствата относно влизането му и документа, с който е влязъл.

Глава трета.
РЕД ЗА ПОСТАВЯНЕ НА ГРАНИЧНИ ПЕЧАТИ

Чл. 33. При гранична проверка на документите за пътуване на граждани на трети страни се спазват следните правила за полагане на гранични печати:

1. когато лицето е гражданин на държава, която е освободена от изискването за виза, или притежава разрешение за пребиваване в държава членка, граничният печат се поставя на първата свободна страница, определена за това - входен печат вляво, а изходен вдясно до печата за предшестващото влизане;

2. когато лицето притежава виза, независимо от нейния вид или от броя на разрешените влизания, граничният печат се поставя на страницата срещу тази, върху която е поставена визата, а когато тя не е свободна - на следващата свободна, съгласно правилото по т. 1;

3. при облекчен режим на гранични проверки пътните документи на граждани на трети страни се подпечатват систематично при влизане и излизане;

4. не се поставят гранични печати върху машинночитаемите зони на документите за пътуване и визите, както и върху страниците с лични данни и вътрешните форзаци.

Чл. 34. (1) Не се поставят гранични печати в документите за пътуване на следните лица, освен в случаите по тяхна молба:

1. граждани на ЕС, страните по Споразумението за Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария, както и членове на техните семейства, които представят карта за пребиваване, предвидена в Директива 2004/38/ЕО;

2. държавни глави и висши ръководни органи на властта и членове на техните делегации, за чието пристигане/заминаване е официално известено;

3. лица със статут на моряци - в моряшки паспорти, моряшки книжки, извън случаите, когато същите се репатрират или качват на борда на кораб в българско пристанище, в разрешителни на пилоти или удостоверения на членовете на екипажа на самолети, както и в пътните документи на екипажите на пътническите и товарните международни влакове;

4. граждани на Андора, Монако и Сан Марино;

5. граждани на държави, с които Република България е установила режим на местен граничен трафик;

6. лица, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 година за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ)*.

(2) Не се поставят гранични печати в документите за пътуване на лица, преминаващи през ГКПП на вътрешните сухопътни граници с държави членки.

Чл. 35. В документите за пътуване на недопуснати в Република България чужденци се поставя входен граничен печат, който се зачертава с две перпендикулярни линии на кръст, през средата, нанесени с черно мастило, и се изписва буквата, съответстваща на причината за отказ за влизане, съгласно стандартния формуляр.

Чл. 36. В случаите, когато в документ за пътуване на чужденец е поставен погрешно граничен печат, същият се анулира, като в горния му ляв ъгъл с черно мастило се поставят две успоредни линии.

Глава четвърта.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИ ПРОВЕРКИ НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 37. Проверката на превозните средства включва визуална проверка на документите и на превозното средство, проверка на документите и на превозното средство в автоматизираните информационни системи и физическа проверка.

Чл. 38. (1) При проверка на документите на превозните средства полицейските органи, извършващи проверка на първа линия, изискват от водача:

1. валиден документ за правоспособност да управлява превозното средство;

2. документ за регистрация на превозното средство;

3. документ, установяващ собствеността на превозното средство, ако това не е установено в документа по т. 2;

4. задължителни застраховки, когато такива са необходими;

5. могат да бъдат изискани и документи за превозвания товар.

(2) Полицейските органи проверяват документите по ал. 1 за наличието на признаци за фалшифициране или подправяне и сравняват изписаните марка, модел и регистрационен номер с тези на проверяваното превозно средство.

(3) Полицейските органи могат да извършват сравнение на идентификационните номера на превозното средство (VIN) с тези, записани в документите по ал. 1, т. 2 и 3.

(4) В случаите, когато бъдат установени признаци или несъответствия при проверката по ал. 2 и ал. 3, водачът, пътниците и превозното средство се отклоняват за задълбочена проверка.

(5) Задълбочена проверка на водача, пътниците и превозното средство се извършва и тогава, когато не е представен някой от документите по ал. 1, т. 2, 3 и 5.

Чл. 39. (1) Превозните средства по правило се проверяват в АИС ГК в съответствие с правилата за гранична проверка на лица съгласно дял трети, глави първа и втора.

(2) Проверка на превозното средство в АИС ГК извън правилото по ал. 1, включително и по идентификационен номер (VIN), може да се извърши и тогава, когато са налице признаци, че същото е средство за извършване или предмет на престъпление или административно нарушение.

Чл. 40. (1) Физическата проверка на превозните средства се извършва ръчно, с технически и помощни средства.

(2) Физическите проверки, извършвани ръчно, имат за цел установяване на укрити лица и вещи в тайници или в кухините.

(3) Проверките на превозни средства с технически и помощни средства се извършват за установяване на признаци за наличие на укрити лица или наличието на взривни вещества, оръжия, боеприпаси, пиротехнически изделия, ядрени материали и други радиоактивни източници.

(4) Физическата проверка се извършва по правило в състояние на покой на превозното средство, след като са взети всички необходими мерки за лична безопасност на служителите.

Чл. 41. Директорите на РДГП издават заповеди за реда за извършване на проверка на пътни превозни средства съобразно спецификата на видовете превозни средства, силите и средствата и инфраструктурата на ГКПП в района на действие.

Глава пета.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИ ПРОВЕРКИ НА ЛИЦА И ПРЕДМЕТИТЕ В ТЯХНО ВЛАДЕНИЕ ПРИ ПРЕМИНАВАНЕ ПРЕЗ ГРАНИЦАТА

Чл. 42. Физическата проверка на лица и предметите в тяхно владение при преминаване през ГКПП може да се извърши с технически средства и ръчно.

Чл. 43. (1) Проверката се извършва от полицейските органи при спазване на всички мерки за лична безопасност. Първо се извършва физическа проверка на лицето, след което се пристъпва към проверка на предметите в негово владение.

(2) Проверката на лице се извършва от служител от същия пол.

(3) Проверката може да се извърши и съвместно с митническите органи.

Чл. 44. (1) При съмнение, че вещ във владение на лицето, преминаващо през границата, е средство за извършване или предмет на престъпление или административно нарушение, полицейските органи извършват проверка за нея в националните бази данни, ШИС и информационната система на Интерпол.

(2) Когато предметът е номериран, проверката се извършва по производствения номер. Неномерираните вещи се проверяват по техния вид, наименование и други идентификатори.

Глава шеста.
РЕД ЗА ДЕЙСТВИЕ В СПЕЦИФИЧНИ СЛУЧАИ

Раздел I.
Обекти на АИС на МВР

Чл. 45. (1) В случаите, когато при гранична проверка се установи, че лицето, управляваното от него превозно средство, представените документи или вещите в негово владение са обект в АИС, полицейските органи предприемат следните действия:

1. вземат мерки лицето и превозното средство да не напуснат района, където се извършва контролът;

2. в зависимост от установения обект в АИС изпълняват мярката или указанията в съобщението, генерирано от системата;

3. уведомяват началника на групата/смяната, командира на отделение или ръководещия смяната служител.

(2) Действията по ал. 1, т. 1 и 3 се извършват и когато при гранична проверка полицейските органи установят, че:

1. лицето ползва нередовен документ за пътуване, разрешително за пребиваване, виза или др., или не разполага с такива;

2. лицето ползва документ за пътуване, разрешително за пребиваване, виза или др., издадени за друго лице;

3. при излизане от страната в документите на гражданин на трета страна и/или в информационните масиви няма данни за законно влизане на територията на държавите членки. Когато в резултат от допълнително извършената проверка се установят данни за законно влизане на територията на държавите членки в документа за пътуване се обозначава датата и мястото, където е преминал външната граница на някоя от държавите членки и се връчва „Единен формуляр за потвърждаване спазването на условията за продължителността на краткосрочното пребиваване“.

(3) Началникът на група/смяна, командирът на отделение или ръководещият смяната служител организира последващите действия спрямо обекта самостоятелно или докладва случая на началника на ГКПП, а извън редовното работно време - на оперативната дежурна част на ГПУ.

(4) Началникът на ГКПП преценява необходимостта от съдействие от други органи на МВР и докладва случая на началника на ГПУ или директора на РДГП, който взема окончателно решение.

Раздел II.
Лица, пренасящи повече от един документ за пътуване

Чл. 46. Когато влизащият в Република България чужденец декларира, че е гражданин и на друга държава и притежава редовен документ, с който го удостоверява, или обяви пренасянето на други документи за пътуване, се извършва проверка в АИС на МВР за наблюдавани обекти на специализирано работно място.

Раздел III.
Лица, пренасящи оръжие

Чл. 47. (1) На лице, пренасящо оръжие се извършва гранична проверка със задължителна проверка в АИС ГК и в поле „забележка“ се изписва „пренася оръжие“.

(2) При съмнение, че пренасяното от лицето оръжие е средство за извършване или предмет на престъпление или административно нарушение, граничният полицай извършва допълнителна проверка за вещта в АИС „Издирвателна дейност - Н.ШИС“.

Раздел IV.

Малолетни и непълнолетни лица

Чл. 48. (1) Граничната проверка на малолетни и непълнолетни лица, които напускат територията на Република България, се извършва в съответствие с т. 6 на Приложение VII от Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници). Граничната проверка на малолетни и непълнолетни лица, които напускат територията на Република България, включва задължително извършване на справка в АИС ГК.

(2) В рамките на извършваната гранична проверка на малолетни или непълнолетни български граждани, с цел установяване данните на техните родители, настойници или попечители, както и за установяване наличието на друго гражданство, се извършва справка в НАИФ „Национален регистър на българските лични документи“.

(3) С цел проверка за наличието на данни за наложена забраната за напускане на страната спрямо малолетни или непълнолетни лица, за които е установено и друго гражданство, се извършва допълнително справка в АИС „Издирвателна дейност - Н.ШИС“.

(4) При гранична проверка на малолетни или непълнолетни лица се изследва целта на пътуването и дали в предоставената информация са налице несъответствия или противоречия.

Чл. 49 (1) На малолетни или непълнолетни български граждани, пътуващи с родител, настойник или попечител, се извършват проверките по чл. 48, като при установяване на наложена забрана или на несъответствия или противоречия в предоставената информация, свързана с пътуването, същите не се допускат за излизане от страната.

(2) На малолетни или непълнолетни български граждани, пътуващи без придружител или с придружител, който не е техен родител, настойник или попечител, се извършват проверките по чл. 48, като се изисква и представянето на подкрепящ документ (декларация, пълномощно или други), от който да е видно съгласието на родителите, настойниците или попечителите, малолетните или непълнолетни български граждани да напускат Република България.

(3) При пътуване на малолетни или непълнолетни български граждани в организирани групи ръководителят на групата може да подпише декларация на ГКПП, с която се задължава да ги върне в Република България след приключване на мероприятието. В този случай за малолетните или непълнолетните български граждани се извършва проверката по чл. 48, ал. 1.

(4) Не се изисква подкрепящ документ по ал. 2 при представяне на влязъл в сила съдебен акт, с който отсъстващият родител е лишен от родителски права или е разрешено пътуването на малолетното или непълнолетното лице в чужбина.

(5) Не се изисква подкрепящ документ по ал. 2 при представяне на влязъл в сила съдебен акт, уреждащ родителската отговорност, издаден от съдебен орган на държава - членка на ЕС, по реда на Регламент (ЕС) 2019/1111 на Съвета от 25 юни 2019 години относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвличане на деца

Чл. 50. Разпоредбата на чл. 49, ал. 2 не се прилага по отношение на малолетни или непълнолетни български граждани, които освен български документ за самоличност представят и документ за самоличност или за пребиваване, издаден от друга държава.

Раздел V.
Тленни останки

Чл. 51. (1) При пренасяне през граница за излизане от страната на тленни останки и урни на починали в Република България чужденци данните на същите (по документ за пътуване или смъртен акт) се въвеждат в АИС ГК.

(2) При внасяне на тленните останки на чужденци личните им данни не се въвеждат в АИС ГК.

(3) Придружаващите тленните останки документи се копират и съхраняват на ГКПП за срок една година.

(4) При транзитно пренасяне през Република България на тленни останки на чужденци данните на същите не се въвеждат в АИС ГК.

Чл. 52. (1) При пренасяне през граница за влизане в страната на тленни останки и урни на починали български граждани данните на същите (по паспорт, лична карта или смъртен акт) се въвеждат в АИС ГК.

(2) Придружаващите тленните останки документи се копират и съхраняват на ГКПП за срок една година.

Раздел VI.
Ред за въвеждане на облекчени гранични проверки

Чл. 53. (1) Когато вследствие на извънредни и непредвидени обстоятелства движението през ГКПП достигне такъв интензитет, че времето за изчакване за гранична проверка стане прекалено дълго, началникът на групата/смяната, командирът на отделение или ръководещият смяната служител може да предложи на началника на ГКПП въвеждането на облекчени гранични проверки по реда на чл. 9 от Кодекса на шенгенските граници. Преди въвеждането началникът на ГКПП трябва да се увери, че всички собствени ресурси по отношение на персонал, технически средства и организация са изчерпани и няма възможност за изпращане на допълнителни ресурси.

(2) Облекчени гранични проверки по ал. 1 се въвеждат с писмена заповед от началника на ГКПП, съгласувано с началника на ГПУ и директора на РДГП, като в мотивите на заповедта се посочват извънредните и непредвидени обстоятелства.

(3) Когато облекчените гранични проверки са въведени извън редовното работно време, писмената заповед се изготвя в първия работен ден, следващ деня на фактическото им въвеждане.

(4) За въвеждането на облекчени гранични проверки незабавно се уведомява ГДГП със съобщение.

Дял четвърти.

РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНАТА ПРОВЕРКА НА ШОСЕЙНИ И ЖЕЛЕЗОПЪТНИ ГКПП И НА ГКПП, РАЗПОЛОЖЕНИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ЛЕТИЩА, МОРСКИТЕ И РЕЧНИТЕ ПРИСТАНИЩА

Глава първа.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ НА ШОСЕЙНИТЕ ГКПП НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Чл. 54. (1) На влизащите в зоната на ГКПП лица може да се извърши предварителна проверка на документите за пътуване.

(2) На излизащите от зоната на ГКПП лица може да се извършва последваща проверка за пълнота на контролните процедури от всички органи на граничния контрол.

Чл. 55. Извършването на граничните проверки на лица, преминаващи през ГКПП с превозни средства, се осъществява, като:

1. проверката на пътуващите с леки и товарни автомобили лица се извършва без слизане от превозните средства, когато условията позволяват сигурна идентификация; слизането на пътници се извършва по разпореждане или с разрешение от полицейския орган, извършващ граничната проверка;

2. проверката на пътуващите в автобус се извършва със или без слизане от превозните средства по преценка и след разпореждане на полицейския орган; на ГКПП с изградени терминали за проверка на пътници в автобус граничната проверка на лицата се извършва задължително на работните места, разположени в терминалите; в случаи на значително увеличаване на времето за изчакване на ГКПП с изградени терминали за проверка на пътници в автобус граничната проверка на пътници в автобуси може да се извърши на различно работно място или без слизане от превозното средство;

3. при гранична проверка на лица без слизане от автобуса, идентификацията на пътниците се извършва в превозното средство, като полицейският орган лично събира документите на пътниците за проверка в АИС ГК и след нейното приключване лично им ги връща;

4. на ГКПП, на които не са изградени самостоятелни трасета за преминаване на различните видове превозни средства, граничната проверка се извършва по възможност в следната последователност - пътнически автобуси, леки автомобили, товарни автомобили.

Глава втора.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИТЕ ГРАНИЧНИ ПРЕХОДИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Чл. 56. (1) Граничните проверки на лицата, пътуващи с международни пътнически влакове, се извършва на железопътните гари при първото спиране след и последното спиране преди пресичане на държавната граница.

(2) Контролът по ал. 1 може да се извършва едновременно с митническия контрол на превозваните с международните влакове пътници, стоки и багажи.

(3) Граничните проверки на пътниците в международните влакове могат да бъдат извършвани и по време на движение на българска, както и на чужда територия, когато това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Чл. 57. (1) Граничните проверки на пътниците в международни пътнически влакове се извършват, като:

1. идентификацията, проверката за редовност на документите и полагането на граничен печат се извършват във влака едновременно с вътрешната проверка на вагоните за укрити лица;

2. проверка в АИС ГК на лицата и ползваните от тях документи се извършва на стационарните работни места, изградени на територията на железопътните гари, или във влака чрез мобилните устройства;

3. слизането на пътници от влязъл на територията на страната международен влак се разрешава от полицейски орган след приключване на граничната проверка на железопътния състав;

4. не се разрешава качването на пътници на международен влак, на който граничната проверка за излизане е приключила.

(2) Когато между Република България и съседната държава е сключен двустранен договор, редът за граничните проверки на пътниците и екипажите в международните влакове се определя в съответствие с неговите разпоредби.

Глава трета.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРОВЕРКИ НА ГКПП, РАЗПОЛОЖЕНИ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ЛЕТИЩА

Чл. 58. (1) Граничните проверки на пътниците и екипажите на въздухоплавателните средства, извършващи международни полети, се извършват по реда на дял трети на стационарни работни места, разположени в салоните „Пристигане“ и „Заминаване“ на летищата за обществено ползване за обслужване на международни и вътрешни превози, на които съществува ГКПП.

(2) Граничните проверки на лица могат да се извършват и чрез електронни гишета за автоматизирана гранична проверка.

(3) Граничната проверка може да бъде извършена по изключение и на друг вид летище, след като въздухоплавателното средство е получило разрешение за излитане и/или кацане от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“.

Чл. 59. (1) По решение на началника на група/смяна, командира на отделение или ръководещия смяната служител може да се извърши предварителна проверка на документите за пътуване на пристигащите пътници непосредствено след слизане от борда на самолета.

(2) Последваща проверка на документите на заминаващите пътници може да се извършва на изходите от салон „Заминаване“ или преди качването на борда на въздухоплавателното средство.

(3) Движението на пътници между салоните „Пристигане“ и „Заминаване“ се разрешава по изключение от началника на групата/смяната, командира на отделение или ръководещия смяната служител при необходимост и през определените за това места.

Чл. 60. Граничната проверка на пътниците, които ползват услугата „VIP“, се извършва на отделни стационарни работни места, когато такива са обособени, по определения за останалите пътници ред.

Чл. 61. Граничната проверка на пътници при излизане от страната се извършва след представяне на документ за пътуване и бордна карта, удостоверяваща регистрация за полет. Данните от документа за пътуване се сравняват с данните от бордната карта.

Чл. 62. (1) Пътниците, които осъществяват летищен транзит, подлежат на гранична проверка без проверка в АИС ГК и без полагане на граничен печат. При наличие на виза за летищен транзит полицейският орган полага последователно входен и изходен граничен печат.

(2) Пътници, за които при гранична проверка се установи, че не притежават необходимите за летищен транзит документи, се връщат незабавно на борда на самолета, с който са пристигнали.

Чл. 63. Граничната проверка на екипажите се извършва отделно на летищата, на които са изградени и функционират обособени зони за екипажите със стационарни работни места - зона „С“ (CREW).

Глава четвърта.
РЕД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ГРАНИЧНАТА ПРОВЕРКА НА ГКПП, РАЗПОЛОЖЕНИ НА МОРСКИ И РЕЧНИ ПРИСТАНИЩА

Чл. 64. (1) Граничните проверки на лицата, пътуващи с кораби и плавателни средства за развлечение, пристигащи от/отплаващи за международно плаване, се извършват само на морски и речни пристанища за обществен транспорт, на които съществуват ГКПП. Граничните проверки се извършват на борда на корабите или в зона, определена за тази цел, разположена в близост до тях.

(2) Граничната проверка може да бъде извършена по изключение и на друг вид пристанище в следните случаи:

1. при извънредни обстоятелства - кораби, претърпели бедствия, аварии, намиращи се под действието на непреодолима сила или необходимост от оказване на неотложна помощ на лица на борда; в тези случаи проверката се извършва само при отсъствие на заплаха за живота и здравето на полицейските органи;

2. обективна невъзможност да се използва пристанище за обществен транспорт, на което съществува ГКПП, поради липса на подходящи пристанищни съоръжения за обслужване на плавателния съд.

Чл. 65. (1) Редът и обхватът на граничните проверки на екипажите и пасажерите на кораби се определят в зависимост от оценката на рисковете, свързани с международната и националната сигурност, с нелегалната миграция или със заплаха за общественото здраве.

(2) Граничната проверка се извършва на стационарни работни места или с мобилни технически устройства на борда на кораба, като обхваща целия екипаж/пътници и може да включва физическа проверка на помещенията на кораба.

(3) Проверките по ал. 2 на кораб, оценен по анализ на риска със степен „висок риск“, се извършват съгласно заповеди на директора на РДГП, регламентиращи извършването на гранични проверки на кораби със степен „висок риск“. При необходимост в проверките могат да бъдат привличани и служители от други служби, имащи отношение към граничния контрол.

Чл. 66. (1) Капитанът на кораба или корабният агент, поел обслужването на кораба, писмено или чрез Националния център за електронен документооборот на морския транспорт 24 часа преди проверката и не по-малко от два часа преди пристигането на кораба в пристанището, или чрез Системата за електронен документооборот на речния транспорт предоставя предварителни сведения, които съдържат:

1. обща декларация за плавателното средство (IMO FAL FORM 1);

2. списък на екипажа и пътниците (IMO FAL FORM 5 и 6);

3. последни 10 посетени пристанища, при акостиране на морски ГКПП;

4. декларация за неналичие на оръжия, наркотични вещества и други вещи, забранени или с ограничение за притежаване;

5. декларация за наличие на транзитни пътници, които остават на борда на кораба.

(2) По предварително представените списъци на екипажа и пътниците се извършва проверка в автоматизираните информационни фондове на МВР преди пристигането или отплаването на кораба.

(3) Полицейските органи извършват граничните проверки в съответствие с чл. 65, ал. 2.

(4) Капитанът на кораба уведомява незабавно по реда на ал. 1 полицейските органи на ГКПП, по възможност преди корабът да е пристигнал на пристанището, за присъствието на пътници без билет на борда. Пътниците без билет остават под отговорност на капитана на кораба.

Чл. 67. (1) Редът за извършване на входяща гранична проверка на товарен кораб включва:

1. на база на предварителната информация по чл. 66 началникът на смяна/командирът на отделение или ръководещият смяната служител извършва полицейска оценка на рисковете, свързани с международната и националната сигурност, нелегалната миграция, заплаха за общественото здраве и определя обхвата на извършване на граничната проверка на борда на кораба;

2. граничната проверка приключва с поставянето на граничен печат на екипажните и пасажерски списъци на кораба;

3. по един от подпечатаните екипажен и пасажерски списък се връща на капитана на кораба, след което на плавателния съд се дава „свободна практика“ и екипажът може да посещава пристанищния град.

(2) На екипажа и пътниците се извършват систематични гранични проверки.

(3) В рамките на входящата гранична проверка на кораба при констатирани несъответствия с данните от предварително предоставените списъци се извършва допълнителна проверка в автоматизираните информационни фондове.

(4) Изходяща гранична проверка се извършва на борда на кораба и включва идентификация на екипажа и пътниците и проверка на данните от списъка на екипажа в АИС ГК. След оценка на рисковете, свързани с националната сигурност, нелегалната миграция, заплаха за общественото здраве изходящата гранична проверка може да бъде извършена по данните от предоставените

списъци на екипажа и пътниците. Информацията за завършената гранична проверка се предава на оперативния дежурен на ГПУ.

Чл. 68. (1) Не се извършват гранични проверки на кораби, извършващи товарен превоз между две или повече пристанища, разположени на територията на държавите членки, при който няма спирания на пристанища извън територията на държавите членки и който се състои в превоз на товари. Въпреки това, при наличие на рискове, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, се извършват проверки на екипажа и на пътниците на тези кораби.

(2) Ако маршрутът на кораб включва изключително пристанища, разположени на териториите на държави - членки на Европейския съюз, страни по споразумението от Шенген, разрешението за „свободна практика“, получено в пристанище на държава, прилагаща достиженията на правото от Шенген, важи и при посещението в българско пристанище, освен при междувременно настъпило заболяване или смърт на борда на кораба или когато след оценка на рисковете от органите за граничен паспортен контрол, свързани с международната сигурност и нелегалната имиграция, следва да се извършат проверки на екипажа и пътниците на този кораб.

Чл. 69. Граничната проверка на круизен кораб включва:

1. въз основа на предварителната информация по чл. 66 началникът на ГКПП извършва полицейска оценка на рисковете, свързани с международната и националната сигурност, нелегалната миграция, заплаха за общественото здраве, след което предлага на началника на ГПУ обема на граничните проверки;

2. след предоставяне на подпечатаните екипажен и пасажерски списък на капитана на кораба екипажът и пътниците могат да посещават пристанищния град.

Чл. 70. (1) Ако маршрутът на круизния кораб включва както пристанища, разположени на територията на държавите членки, така и пристанища, разположени в трети страни, се извършват гранични проверки, както следва:

1. когато круизният кораб идва от пристанище, разположено в трета страна, и спира за първи път на пристанище, разположено на територията на държава членка, екипажът и пътниците подлежат на проверка при влизане въз основа на списъци с имената на екипажа и пътниците;

2. когато круизният кораб идва от пристанище, разположено в трета страна, и спира отново на пристанище, разположено на територията на държава членка, екипажът и пътниците подлежат на проверка при влизане въз основа на списъци с имената на екипажа и пътниците, по отношение на евентуална промяна от момента на спиране на кораба на предишното пристанище, разположено на територията на държава членка.

3. когато круизният кораб идва от пристанище, разположено на територията на държава членка, и спира на такова пристанище, пътниците, които слизат на сушата, подлежат на проверки при влизане в съответствие с член 8 от Кодекса на шенгенските граници, ако оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, изисква това;

4. когато круизният кораб отпътува от пристанище, разположено на територията на държава членка, за пристанище в трета страна, екипажът и пътниците подлежат на проверки при излизане въз основа на списъците с имената на екипажа и пътниците;

5. когато круизният кораб отпътува от пристанище, разположено на територията на държава членка, за друго такова пристанище, не се извършват проверки при излизане. Проверки на екипажа и на пътниците на тези кораби се извършват само когато това е обосновано по силата на оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция.

(2) Ако маршрутът на круизния кораб включва изключително пристанища, разположени на териториите на държави членки, не се извършват гранични проверки и корабът може да остане на кей в пристанища, които не са ГКПП. Проверки на екипажа и на пътниците на тези кораби се извършват само когато това е обосновано по силата на оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция. Корабният агент, капитанът на кораба или друго лице, надлежно упълномощено от капитана или утвърдено по удовлетворителен за съответния публичен орган начин, предоставя на ГКПП за предварителна проверка екипажните и пасажерските списъци в електронен формат. Служителите от дежурните смени на ГКПП използват програмния модул на АИС „Издирвателна дейност“ - НШИС за извършването на автоматизирана проверка на пасажерски кораби за съществуващи сигнали в националната база данни, ШИС и информационната система на Интерпол.

Чл. 71. (1) Граничната проверка на плавателен съд за развлечения включва:

1. началникът на смяна (командирът на отделение) получава информация за влизащ в акваторията на пристанището плавателен съд от оперативния дежурен на ГПУ;

2. на база предварителната информация за плавателния съд и неговото движение началникът на смяна/командирът на отделение извършва полицейска оценка на рисковете, свързани с международната и националната сигурност, нелегалната миграция, заплаха за общественото здраве и незаконния трафик на стоки, като определя обхвата на входящата гранична проверка на борда;

3. информира за извършената проверка със съобщение сектор „Регионален координационен център“ при съответната РДГП с копие до всички ГКПП на морска/речна граница.

(2) Изходящата гранична проверка се извършва на борда на плавателния съд и включва идентификация на екипажа и пътниците, както и проверка на данните от списъка на екипажа и пътниците в АИС ГК. Информацията за завършената гранична проверка се предава на оперативния дежурен на ГПУ.

Чл. 72. (1) Плавателни съдове за развлечение, които идват или отпътуват от пристанище, разположено в държава членка, не подлежат на гранични проверки и могат да влизат в пристанище, което не е ГКПП.

(2) В зависимост от оценката на рисковете, свързани с нелегалната имиграция и националната сигурност, и по-специално когато в непосредствена близост до територията на съответната държава членка се намира брегова зона на трета страна, се извършват проверки на лицата и/или физическо претърсване на плавателния съд за развлечение.

Чл. 73. Граничната проверка на риболовен кораб, извършващ рейс за повече от 36 часа, включва:

1. на база на предварителната информация по представените от капитана на риболовния кораб екипажни списъци преди отплаването началникът на смяна/командирът на отделение или ръководещият смяната служител извършва полицейска оценка на рисковете, свързани с

международната и националната сигурност, нелегалната миграция, заплаха за общественото здраве, като определя обхвата на граничната проверка по чл. 65, извършвана на борда на риболовния кораб;

2. граничната проверка приключва с поставянето на граничен печат на двата екипажни списъка и връщането на единия на капитана;

(2) На екипажа на риболовния кораб се извършват систематични гранични проверки.

(3) В рамките на проверката на борда на риболовния кораб при констатирани несъответствия с данните от предварително предоставените списъци се извършва допълнителна проверка в автоматизираните информационни фондове.

(4) информацията се предава на оперативния дежурен на ГПУ.

Чл. 74. (1) Гранична проверка не се извършва на екипажите на кораби за крайбрежен риболов, които се завръщат всеки ден или в рамките на 36 часа в пристанището по регистрация и които не са посещавали пристанище на трета страна.

(2) В случаите по ал. 1 гранични проверки на лица и физическа проверка на корабите могат да се извършат в зависимост от оценката на рисковете за нелегална миграция.

Чл. 75. (1) Граничната проверка на фериботен кораб включва:

1. гранична проверка на екипажа по реда на чл. 67;

2. гранични проверки на превозваните лица и пътни превозни средства.

(2) Извършването на гранична проверка на лицата и превозните средства се извършва на обособени за целта работни места и при възможност се разделя пътникопотока.

Чл. 76. (1) Проверки се извършват на пътници и превозни средства на редовни фериботни превози, включващи пристанища, разположени в трети страни, както следва:

1. проверки на пътници пешеходци се извършват индивидуално;

2. проверки на пътници в леки автомобили се извършват, докато са в автомобила;

3. проверки на пътници, ползващи редовни фериботни превози, които пътуват с автобус се извършват индивидуално като на пътници пешеходци и същите трябва да слязат от автобуса за извършване на проверките;

4. проверки на шофьори на товарни автомобили и всички придружаващи лица се извършват, докато лицата са в автомобила;

5. за разкриване на нелегални имигранти се извършват произволни физически проверки на превозните средства, използвани от пътниците, и където е приложимо на товарите и други стоки, натоварени в превозните средства;

6. ако в съответствие с Директива 98/41/ЕО на Съвета (1) трябва да бъде изготвен списък на лицата на кораба, до 30 минути след заминаването от пристанище на трета страна капитанът на кораба изпраща копие от този списък на компетентния орган на пристанището на пристигане на територията на държавите членки.

(2) Когато на борда на ферибот, пристигащ от трета страна с повече от едно междинно спиране на територията на държавите членки, се качват пътници само за останалата отсечка в рамките на тази територия, тези пътници подлежат на проверка при излизане на пристанището на заминаване и на проверка при влизане на пристанището на пристигане. Проверките на лицата, които по време на междинните спирания вече са били на ферибота и не са се качили на него на територията

на държавите членки, се извършват на пристанището на пристигане. Когато страната на местоназначение е трета страна, се прилага обратната процедура.

Чл. 77. (1) Капитанът на кораба или корабният агент, поел обслужването на кораба, уведомява незабавно по реда на чл. 66, ал. 1 полицейските органи на ГКПП за промените, настъпили в състава на екипажа и на пътниците, и своевременно за отпътуването на кораба. След санкцията на началника на ГКПП или началника на група/смяна, или командира на отделение, или ръководещия смяната служител промяната се отразява в екипажния списък на кораба.

(2) При репатриране/вписване на член от екипажа, за когото се изисква виза, корабният агент представя на началника на ГКПП документите за издаване на виза на границата.

(3) Началникът на група/смяна или командирът на отделение, или ръководещият смяната служител, издал визата, уведомява ГКПП, през което лицето ще напусне страната.

(4) След оценка на рисковете, свързани с вътрешната сигурност и нелегалната имиграция, началникът на група/смяна или командирът на отделение, или ръководещият смяната служител може да разпореди извършването на изходяща гранична проверка на екипажа и пътниците да се извърши по актуалните списъци на екипажа и пътниците. Информацията за приключилата изходяща гранична проверка се предава на оперативния дежурен на ГПУ.

Чл. 78. При извършване на плаване между две български пристанища без напускане на териториалните води граничният полицай подпечатва екипажния списък с печат „каботажно плаване“ и уведомява съответния ГКПП.

Чл. 79. Всички документи, свързани с пристигане, престой и отплаване на плавателните средства на морски и речни пристанища, имащи отношение към граничните проверки, представляват дело на кораба и след отплаване се съхраняват за срок една година.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази инструкция:

1. „Държави членки“ са държавите членки на Европейския съюз, прилагащи изцяло достиженията на правото от Шенген, както и Исландия, Княжество Лихтенщайн, Кралство Норвегия и Конфедерация Швейцария.

2. „Идентификация“ е сравняването и установяването на пълно съответствие между относително неизменчивите белези на външността на лицето с тези на фотографското или друго изображение в представения документ за пътуване.

3. „Лица, които се ползват с право на свободно движение съгласно правото на Съюза“ са:

а) граждани на Европейския съюз (Съюза) по смисъла на член 20, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност и граждани на трети страни, които са членове на семейството на гражданин на Съюза, който упражнява своето право на свободно движение, за които се прилага Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;

б) граждани на трети страни и членове на техните семейства независимо от тяхното гражданство, които съгласно споразумения между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и тези трети страни, от друга страна, се ползват с права на свободно движение, които са равни с тези на граждани на Съюза.

4. „Придадени служители“ са служители, които не са включени в щатния състав на ГКПП, определени да изпълняват служебни задължения на граничния пункт съгласно утвърден график или заповед.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Тази инструкция се издава на основание чл. 30, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 3 от Закона за Министерството на вътрешните работи.

§ 3. Тази инструкция отменя Инструкция № 8121з-1492 от 4 ноември 2022 г. за реда и организацията за извършване на граничните проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове (ДВ, бр. 91 от 2022 г.).

§ 4. Разпоредбите на чл. 30, ал. 1, т. 6, чл. 32, ал. 1, т. 6 и чл. 34, ал. 1, т. 6 се прилагат от датата, определена от Европейската комисия, съгласно чл. 66, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 година за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ).

МИНИСТЪР:

Калин Стоянов